

**Sat Pal Singh v. Deputy Inspector General of Police and another
(I. S. Tiwana, J.)**

ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ.

ਸਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ।

1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2932 .

1 ਫਰਵਰੀ 1985

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975—ਨਿਯਮ 3(1) (ਏ)- ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼—ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ—ਕੀ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ—ਕੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ—ਕੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਿਯਮ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ 1975.

(ਪਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ :-

- (a) ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਸੂਚੀ P/1, ਅਤੇ P/3 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ,
- (b) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।
- (c) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,
- (d) ਅਨੁਬੰਧ P/1 ਤੋਂ P/8 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ,
- (e) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ,

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P/1 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ J ਨੂੰ

ਪੀੜਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

H. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐੱਸ .

ਐਚ.ਐਸ ਬੇਦੀ, ਡੀਏਜੀ ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

I. ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ; ਜੇ. (ਮੌਖਿਕ)

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ 3 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ. 1) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ। 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਨਿਯਮ) ਦੇ ਨਿਯਮ 3(1)(a) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ, j1984 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P. 2) ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਰੂਪੜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਦਲਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। , 1984, ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 700 ਤੋਂ ਰੁ. 725 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਟ ਸ਼ੈੱਲ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ (ਅੰਕੜਾ ਪੀ. 2), ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, * ਸੀ।

ਉਸੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਵ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਰੂਪੜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 14 ਮਾਰਚ, 1984 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ (annexure ਪੀ. 3) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ, ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2 'ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ'। ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ. 3) ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ - ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 3 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 21 ਮਾਰਚ, 1984 (ਅਨੁਸ਼ਕਾ P.4) ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦਾ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30 ਮਾਰਚ, 1984 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ. 5) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸਨੂੰ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1984 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

**Sat Pal Singh v. Deputy Inspector General of Police and another
(I. S. Tiwana, J.)**

ਗਿਆ ਸੀ, - ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 6. ਉਸਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ 18 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਨੂੰ, ਭਾਵ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਅਸਿਡੋਪੋਜ਼ਡ ਟੂਥ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਇਟੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਆਰਡਰ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ. 2 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸਾਲ 1979 ਤੱਕ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪੀਟ ਟੈਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1979 ਤੋਂ 1 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਤੱਕ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ. 2), ਭਾਵ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਅਦ

ਅਨੁਸੂਚੀ P. 3 ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ Annexure P. 2 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P. 4) ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2 ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਰੂਪੜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(1)(a) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਦਾਇਰ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸੀ. ਇੱਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਹੈਵੀਹਾਵਿੰਗਰ ਨੇ ਟੀ-ਪਾਰਟੀਜ਼ ਕੈਟਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹ ਸੁਣੀ, ਮੈਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 1 ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। 1 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਤੋਂ, — ਵੀਡ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2, ਪਰ ਉਹ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, — ਵੀਡ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ 'ਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ P. 3 ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। . ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 3 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ . 4 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ. ਆਪਣੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ

ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1984 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 18 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, - ਵੀਡੀਓ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 2, 1 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਭਾਵ, ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬਾਰ, ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਆਈਜੇਚ ਨੇ *ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ*, (1) ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਦੇ ਪਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨਿੱਜੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ *ਦੀਵਾਨ ਚੁੰਨੀ ਲਾਈ*, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪੀ. ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ *ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (3) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ; *ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ* ਬਨਾਮ *ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ ਹੋਰ*, (4) ਅਤੇ *ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਪਤ-ਪਾਟੀਆ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ । *ਦੀਵਾਨ ਚੁੰਨੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀ. ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਮਾਏ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਮ- ਪਲਸਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਵੀ ਪੀ. ਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਬਾਰੇ

- (1) 1976(1) SLR 78.
- (2) 1970 ਐਸਐਲਆਰ 375
- (3) 1971(1) SLR 2.
- (4) 1974(1) SLR 217.
- (5) 1974(1) SLR 728.

**Sat Pal Singh v. Deputy Inspector General of Police and another
(I. S. Tiwana, J.)**

ਰਾਓ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਲਿੰਡਿੰਗ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ, ਵਿੱਚ ਅਹਦੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਪੈਟ-ਪਟੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਦੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਣ ਸਿੰਘ ਕਲਸਨ, ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6) ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹਿਸਬਬੋਫੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਨੁਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਸਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਫਿਰ ਸਵਾਮੀ ਸਰਨ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ (7) ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, , ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪੇਰੂ ਸੈਲ 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਪੀਲੈਂਟ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਕਰੈਕਟਰ ਰੋਲ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ , ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ com ਪਲਸਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਟੀ

(7) 1978(1) SLR 4501

(8) 1979(2) SLR 781.

ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਐਪੀਲੇਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੂਜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਝਿਜਕ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਹੀ ਰੀਕੋਮੇਂਡੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜੋ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੰਨਾ ਅਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੀ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਅਜਿਹੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਅਸਲ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਜ਼ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਾਲ . ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ :-

“ਵਿਵਾਦ’ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਰੋਲ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੁਨਾਸਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ-

**Sat Pal Singh v. Deputy Inspector General of Police and another
(I. S. Tiwana, J.)**

ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਮਪਲਸਰੀ ਰੀਇਰਮੈਂਟ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ:

"ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਨਿਘਾਰ ਆ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।"

ਮੇਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਈ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ*, (8) ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ: -

"ਇਹ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਜਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।"

(6) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਵੀਟੀ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 2764-2SII-74 ਮਿਤੀ, ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਰੱਕੀ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। AC ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਰੁ. ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਭਾਵ *ਦੀਵਾਨ ਚੁੰਨੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ *ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

(9) 1979(2) SLR 792.

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ , (ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ) ਇਸਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ (6660) 7/778-2PP/33043 ਮਿਤੀ 20 ਅਕਤੂਬਰ, ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ 1978, ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ: -

"ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਿੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਹੁਦਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਤੁੜੀ 'ਤੇ ਫੜਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ. ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੱਤਰ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 22 ਜੂਨ, 1981 ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975—ਕ੍ਰਿਸਟ, ਬੇਈਮਾਨ ਜਾਂ ਅਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨਾ।

ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਸਟ, ਬੇਈਮਾਨ ਜਾਂ ਅਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 26 ਸਤੰਬਰ, 1975 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 6520-2SII-75/38581 ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975, ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

- (i) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

**Sat Pal Singh v. Deputy Inspector General of Police and another
(I. S. Tiwana, J.)**

ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਵਧੀਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

- (ii) ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (iii) ਜੇਕਰ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਉਲਟ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਇਸਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕਲੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।
- (iv) ਜੇਕਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੂਰ ਦੇ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੂਰੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਗਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ।

- (2) ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।"

ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ-ਕਮ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਹੈ, - 11 ਫਰਵਰੀ, 1982 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਣਾਇਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ-ਕਮ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਬਨਾਮ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, (9) ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:—■

“ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 16 ਸਤੰਬਰ 1933 ਦੇ ਮੀਮੋ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਮੀਮੋ ਦੀ ਮਿਤੀ

25 ਅਗਸਤ, 1964 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪੂਰਕ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ 1861 ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, (10) ਪੂਰਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ।

ਇਸ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇ, ਭਾਵ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਦੇ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਗਠਨ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। . .

(7) ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ, ਵਿਦਵਤਾ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਾਲ 1979 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਿਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, - ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 2 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵੀ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੀ- ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ।

ਐਚਐਸਬੀ ਆਈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ